

Zărandul

Organ independent — cultural, economic și de informații — din Valea Crișului Alb

APARE SUB CONDUCEREA COMITETULUI:

C. SPOREA, dir. școlii Normale Deva,
I. INDREI, protopopul Zărandului,
V. PETRESCU-LIVADEA, inginer de Mine Brad,
I. SÂNTIMBREANU, învățător, fost rev. școlar.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:

Brad, Str. Gării No. 25.

ABONAMENTE: 70 lei anual, 6 luni 35 lei.
Instituțiuni și băncii 250 lei.
APARE LA 1 ȘI 15 ALE FIECĂREI LUNI

REDACTOR RESPONSABIL:

G. E. CAMBER

Incredere.

de I. Simionescu,
Prof. la Universitatea din București.

Unde te întorci, nu auzi decât văicăreală. Spaima a cuprins pe oameni, iar desnădejdea s'a cuibărit în suflete.

Cei mai mulți suntem ca și miera care se bocește că va cădea drobul de sare de pe colțul hornului și va sdrobi capul copilului din leagăn.

E bine așa? Unde e spaimă nu poate fi încredere, iar fără încredere în puterea omului, de geaba viața.

Istoria neamului nostru, slavă Domnului, este plină cu întâmplări mai afurisite de cât nevoile în care ne sbatem.

A pierit poporul? Nici de cum. A suferit, a răbdut, s'a sbătut, dar cu nădejdea în Dumnezeu a biruit.

Așa și acum.

Să nu ne perdem cumpătul. Sunt zile de îngrijorare acele pe care le trăim no acum. Nu trebuie să ne perdem firea. Vor trece, cum au trecut altele mai rele și vor veni zile șenine. Omul e dator să nu uite că e om și ce înseamnă a fi om.

Om adevărat înseamnă voință, hotărâre și muncă. Plăcerea vieții e în muncă; răsbirea greutăților se face prin hotărâre și voință.

Cu aceste însușiri omenști, alungă nevoile.

Să nu uităm o clipă, că șovăiala de acum poate să aducă neamului întreg o mare știrbire. Dușmani din jurul nostru, acei din preajma noastră, a fiecăruia, atât așteaptă, să ne vadă slăbiți, poticnindu-ne, fără vlagă și fără încredere.

N'avem deci numai datoria pentru noi, pentru familia noastră. Familia mare a neamului ne poruncește să nu ne perdem încrederea.

Fiecare suntem datori să veghem și să muncim. Prin muncă nevoia pier; prin muncă isbutim.

Stând de veghe, nu vom îngădui dușmanului să cerce a ne doborî.

Să nu dăm uitării cântecul care ne-a întetit și până acum să fim cu ochii deschiși. „Deșteaptă-te Române” și azi trebuie să se audă tot atât de voinește cântat.

Port din „Țara Zărandului”.

Țăranul trebuie să iubească munca, dar să-și împartă timpul, să rămâie și pentru înobilirea sufletului, iar ceea ce câștigă să-i servească la un traiu mai bun. Munca nu e rușine, ci o cinste; cine nu mucește, este un parvenit al societății. Dacă țăranul român ar fi credincios ca în trecut, va munci și trăi cu chibzuință. — I. G.

Stabilizarea leului

de Ing. I. Petrescu - Livadia.

Războiul care a deslănțuit o serie întreagă de urgii, a influențat în rău și asupra monedei naționale, depreciind-o. Imediat după război, leul românesc a ajuns din 100 la 75 apoi la 50, la 25, pentru că în fine să-l vedem coborât la 3-10 centime aur, curs la care a și fost stabilit.

Pământul fertil al Țării, cu lanurile de grâu, cu câmpurile de porumb, cu aurul, cu petrolul cărbunii și cu sarea lui îndreptătea atât pe profani cât și pe specialiști să creadă în **revalorizarea leului**.

În 1923, când situația monedei noastre a fost foarte periclitată, era greu de ales între **stabilizare și revalorizare**.

Greutatea consta și în faptul că, acești doi termeni exprimau două metode contrarii.

Revalorizarea — care tindea să readucă moneda la valoarea inițială, aducând în patrimoniul ei, valoarea pierdută în timp transformând-o într-o monedă nesigură — avea mulți adepți și era așa de înrădăcinată că în ultimul timp când totul era pierdut a fost

părăsită. Revalorizarea s'ar fi putut înfăptui prin **deflațiune** — care are de scop contracțiunea tuturor biletelor de bancă emise fără acoperire metalică — dacă moneda, după afirmațiunile economistului Heynes ar fi pierdut 20-25 procente din valoarea ei intrinsecă.

Cum putea să fie revalorizat leul nostru care pierduse 97 din valoare?

Acesta a fost motivul, care a făcut pe economiștii noștri să treacă la stabilizare.

Cuvintele fostului premier englez Lloyd George, dovedesc ce importanță mare are stabilizarea: „vrei să întreprinzi ceva într-o economie națională cu monedă nestabilă înseamnă că încerci să joci biliard pe un vapor mic care plutește pe valuri agitate de furtună”.

Se înțelege din cuvintele de mai sus că încrederea în economia națională se bazează tot pe stabilitatea valorilor, exprimată prin stabilitatea monetară.

La noi, stabilizarea s'a făcut printr'u

decret regal, prin care am recunoscut că leul actual nu are față de leul antebelic, decât o valoare de 3-10 centime aur.

Ca atare, am ales în această operațiune metoda **devalorizării** și anume la un curs inferior celui din ziua în care s'a decretat stabilizarea. Experiența tristă a Belgiei, care a avut de suferit deprecierea după stabilizare, ne-a deschis ochii stabilizând leul nu la 3-12 centime aur, cât cota la bursă, ci la 3-10, fiind feriți astfel de eventuale speculații.

Stabilizarea ne-a asigurat mijloacele cele mai potrivite pentru conservarea valorii, înălțurând bolile monetare, care se manifestă mai ales sub forma unei **inflațiuni** — a unei emisiuni prea-mari de hârtie monedă.

Ținând cont că tezaurul nostru, pe baza căruia circulă hârtia monedă, este la Moscova — deci aproape inexistent — un alt element psihologic, **încrederea**, a contribuit mult la rezolvirea stabilizării.

Stabilizarea românească s'a făcut în condițiuni bine chibzuite.

Trebue să remarcăm că, în urma împrumutului de stabilizare, am avut tot concursul și din partea institutelor de emisiune străine.

În încheiere, cred că este de datoria fiecărui român să nu uite cauzele care au contribuit la deprecierea monedei noastre.

O primă cauză și cea mai puternică, a fost **lipsa de aur**. Într'adevăr, tot aurul ce a fost strâns înainte de război cu toată economia și sudoarea frunții țaranului român, ne-a fost prădat la Moscova.

Imediat după război, din cauza lipsei de bani și unelte tehnice perfecționate, n'am putut să ne dezvoltăm industria auriferă la înălțimea imperioasă a vremurilor.

În ultimul timp pare a se arăta la orizont o mână de ajutor și din partea statului către industria auriferă, ce trebue să înainteze cu pași rezezi, tot spre înflorirea economiei naționale.

Afară de această primă cauză — ce nu trebue uitată niciodată, cu nici un preț — o a doua cauză la depreciere a fost diferența dintre prețul intern al valorii monedei și prețul extern al ei, care printr'o politică comercială vamală bine îndrumată, ar putea fi readusă la paritate.

A treia cauză ar fi dezechilibrarea bugetului prin cheltueli inutile, puse în special la îndemâna partizanilor politici.

Ținând seamă de toate cauzele de mai sus, contând și pe autonomia primului nostru institut de emisiune, este de așteptat ca, treptat, treptat, leul nostru să trăiască iarăși zile de energie și de agilitate.

Până atunci incumbă fiecărui cetățean conștient de seriozitatea vremurilor ce le trăim, viață tichnită, închinată în muncă și producție.

În clipa în care toți românii vor lucra în dorul de propășire națională, stabilizarea leului — care este doar una din treptele ce ne va duce la înălțare și fericire — va fi o stabilizare de fapt.

Citiți și răspândiți „ZARANDUL“

Răutăți mici pt. oameni mari.

După două volume de versuri, apărute mai anii trecuți și complet epuizate, cunoscutul poet arădan Alex. Negură, ne-a dat la iveală, primul său volum de epigrame.

„Răutăți mici pentru oameni mari“ este o cârtică elegantă, în care duhul minunat al epigramistului, este acompaniat de arta fină a talentatului sculptor Marcel Olinescu.

Se pare că autorul explorând genul epigramatic, se găsește în elementul său; „Fulgii“ și „Sărmanul pescar“ producțiuni mai vechi (versuri), fuseseră găsite cam obositoare, iar Perpessicius la radio, aflase în persoana lui Negură, un imitator al lui Cotruș, fapt cu desăvârșire neadevărat. La dreptul vorbind însă, din cele două volume anterioare, mi-l închipuiam pe autor drept un caricaturist de peisagii, care cheltuiește prea mult cărbune și prea multă fantezie forțată.

Apariția epigramei mi-a procurat o surpriză frumoasă. Începând cu prima bucată care desmiardă cam desamăgitor pe d-l Olinescu, deși pe nedrept, totul ni se prezintă ca un jurnal de film foarte interesant și pentru care s'a lucrat temeinic.

Pe dinaintea ochilor ne trec defilând agale, fostul guvern de „tehnicieni“, opoziția, lume diversă, ziariști, romancieri, artiști etc. Subiectele le a luat la întâmplare, lăsând însă un loc pentru „Cei din Arad“, poate o revanșă premeditată.

Spațiul neîngăduindu-mi o recenzie mai largă; pentru a-i citi unele bucăți la întâmplare, din care se va putea vedea spiritul fin de care este animat autorul lor.

Bunăoară: Cutare general bătrân se căsătorește cu o duduie fragedă, acest fapt nu putea inspira epigramistului ceva mai menajat, decât următoarele rânduri:

Comandând o viață n'ntreagă

Ascultat ai fost de toți...

Curios sunt să știu astăzi

Să-ți comanzi ție, de poți...

Mărioara Voiculescu apoi, dorind să reapară pe scenă în „Salomeia“ (aproape goală, în costumul acelei prințese antice) lumea curioasă luase cu asalt casa teatrului, ceiace l'a făcut pe omul nostru să-i spuie net artiștei:

În „Salomeia“ goală vrând s'apări

Ai provocat la cassă — așa răscoală

C'au apucat bilet doar cei mai tari

Și-ai fost... o „Salomeie“ în sala goală...

Prietenia cu Aron Cotruș i-a dat prilejul, să scrie două nostime bucăți. A fost să vedeți un timp, când Cotruș era șomer și când patul lui Negură îi era un adăpost bine venit; pe atunci autorul lui „Măine“ confecționa cușme frigiere și prapori roșii. Pe neașteptate a venit însă salvarea. Maniu vine la guvern, se oferă perspective și peste puțin eroul nostru, cu sunet de aramă în buzunări și cu moralul ridicat până în slavă, se văzu trimis atașat de presă, în „Cetatea eternă“... Deci adio „revoluție“...

Ioane
Ești unul
Poți fi milioane
Glasul tău să nfrunte
Temnița, tunul...

Erau deacum vorbe goale, Aron uitase pe „Ion“.

Însă prietenul dela Arad care vedea toate, îi face un reproș, cam melancolic:

„Pornit-au la luptă Ioni milioane,
Din toți mai trăește azi, unul...
Știut-au să nfrunte temnița, tunul,
Strigând: „Pentru tine Aroane!“

Perpessicius, care îl taxase cam ieftin la radio și-a primit și dânsul bobârnacul cuvenit: Aluzie la „Scut și targă“:

„Cu scut și spadă pleacă în lumea largă
Acel ce'n drumu-i vrea să ia victorii...
Era și natural să nu ai glorie
Când „scutul“ curții tale, stă pe targă...“

Nici Arghezi n'a scăpat neatinș cu „florile de mucegai“ ale sale:

„Flori de mucegai, maestre
Le-ai numit pentru cei vii,
Cei ce vor veni le-or spune
Mucegai de librării...“

Iar Crainic infailibilul, a primit o notă cam slabă la mult lăudate-le-i „Darurile Pământului“:

„Când ăst pământ te-a dăruit
Nu însemna că negreșit,
Tu nouă să ne dăruiești
Nimicuri pământeste...“

Plină de haz este următoarea bucată, care cam innegurează gloria generalului M. Ionescu, inauguratorul epocii rapidelor:

„Întrebând pe un oarecare
Cu rapidul de ce pleacă...
Mi-a răspuns: „Ce-ți pasă dacă
Vreau moarte fulgerătoare?...“

Cei ce-și amintesc strădania celor de pe aici, de a ridica o statuie lui Iancu la Baia de Criș, își aduc aminte și de bronzul acela ce ne înfățișă un Iancu ghebos și care a fost îndepărtat de autorități ne mai știindu-se de urma lui.

Al. Negură pune această dispoziție în spinarea sculptorului R. Ladea, căruia îi arată precis că, deși își ținutise opera pe soclu, însă:

„Când Iancu în oglindă s'a privit,
Văzându-se atâta de pocit,
Deși era de bronz, tot a fugit...“

Mult apreciate de câteva personalități ale criticii noastre, aceste răutăți, sunt un deliciu pentru cititor.

Mi-am permis (deși n'am decât pe jumătate vârsta lui) ca, trecând peste mica obraznicie de-ai taxa (după puterea mea) minunatu-i spirit, să încerc oarecum a tăia sârma ghimțată cu care l-au încercuit alții, pentruca nestăvilind frumosul, să-l lăsăm liber, pentru menirea ce o are.

Pompiliu Barbu.

Din traista lui Moș Arvinte.

Rubrică îngrijită de învățătorul I. Sântimbrean, Deva.

Cum au scos sătenii din satul Frăsini sărăcia din satul lor.

Depart, departe, spre miazănoapte apus de țara noastră, este o țară mică, alcătuită din mai multe ostroave. Țara aceasta se numește Danemarca și este mai mică decât țara noastră. Are un pământ sterp, nisipos. De bogății date de Dzeu, cum avem noi: aur, fier, sare, petrol, nici vorbă. Le cumpără de la alte țări. Și cu toată sărăcia țării, locuitorii sunt bogați și indestulați. Au mai mult decât le-ar trebui. Și ce credeți, cine le aduce o bună parte din câștig? Să nu vă cruțiți, dacă vă voi spune. Apoi fraților, să știți că o bună parte din câștig, locuitorii acelei țări, o au de la găini și alte orătenii (rețe, găște). Nici eu n'aș fi crezut așa-ceva, cu toate-că multe am auzit în viața mea. Dar am trebuit să cred, căci am văzut aceasta minune. Dar să nu credeți că am văzut-o în țara cea depărtată. Nu, căci pe acolo n'am umblat. Am cetit numai despre ea. Minunea cu bogăția din găini și alte orătenii am văzut-o în satul Frăsini de la noi. Iată cum. Înainte cu vre-o douăzeci de ani, umblând prin țară, am nimerit odată la Frăsini. Acest sat este un sat mic de munte, așa cam ca al vostru. Pământ puțin și sterp. Pe vremea aceea, satul Frăsini era sărac lipit pământului. Oamenii abea aveau cu ce-și ține viața. De școală nici poveste. Aveau o bisericuță de lemn, în care tot a treia Duminecă venea să slujască preotul din satul din vale.

Astăzi-toamnă, după douăzeci de ani, soarlea m'a abătut iară pe la Frăsini. Dar ce schimbare, fraților! M'am crucit și nu-mi venea a crede ce-mi văzură ochii. În loc de colibele acoperite cu paie, satul întreg este înnoit cu case frumoase, acoperite cu țigla. În mijlocul satului o bisericuță frumoasă de piatră. Lângă biserică, casa parohială, căci acum au și frăsinenii preotul lor. Peste drum de biserică o școală frumoasă, cu locuință pentru învățător și cu o sală mare pentru șezetori culturale. Mai la vale de școală, a treia casă, primăria. Drumurile pietruite, iar pe margini plantate cu frăgari (duzi) și acați (salcâmi). Stau eu locului și mă mir: Oare asta-i satul Frăsini, ori voi fi rătăcit cumva și am nimerit alt sat. Imi iau curaj și intru la primărie. Spre norocul meu, aflau primar chiar pe gazda la care poposisem acum douăzeci de ani. După-ce ne bucurăm că ne vedem sănătoși, îl rugai să-mi spună, prin ce minune s'a schimbat satul în așa scurtă vreme. Doar n'or fi dat peste vre-o bae (mină) de aur? El mă luă și mă duse, peste drum, la el acasă, unde-mi arătă ograda p'înă de găini, care de care mai frumoase. Apoi îmi zise: iată baea noastră de aur. Acestea ne-au scos din sărăcie. Intrăram apoi în casă. Eu nu-l slăbii și luai vorba. Bine frate, doar nu-i crede că sunt așa de prost să cred că găinele au putut să vă aducă bogăția? El răsă una bună, apoi îmi povesti toată întâmplarea.

Iată ce-mi povesti:

După război, stăpânirea noastră, vrând ca toți români să învețe carte, ne-a trimis și nouă un dascăl. La început noi n'am voit să-l primim, căci ziceam că satul e sărac, n'are școală și nu are cu ce-și face. După multă hăra-măra, l-am primit și l-am băgat cu școala într-o căsuță dărăpănată din capul satului. La început copiii nu prea

vreau să meargă la școală, dar după vre-o câteva săptămâni, nu-i mai puteai ține acasă. Parcă i-ar fi vrăjtit dascălul. Plecau la școală cu noaptea în cap. De multe ori nici mâncare nu le trebuia.

După ce copii s'au împrețenit bine cu școala, ne pomeneam când unul, când altul, seara, după cină, țop, cu dascălul la noi, de vorbă. Ne spunea când una, când alta, de prin gazete, ba ne mai cetea câte o poveste. În Duminici și sărbători ne chema pe la școală. Copiii ne cântau, ne spuneau versuri frumoase.

Într-o Duminecă, după ce gătară copiii cu cântările și versurile lor, dascălul ne rugă ca noi să mai rămânem la o leacă de vorbă. Luă apoi o carte și ne cetea din ea despre o țară îndepărtată, ce-i zice Danemarca. Ne cetea cum în acea țară oameni s'au îmbogățit din prăsirea și creșterea găinilor. După ce isprăvi cu cetitul, ne întrebă: „Oameni buni! oare n'am putea și noi face ca ei? Să încercăm! A doua zi, dascălul și încă cu doi oameni din sat, s'au dus la oraș, și s'au pus în legătură cu tisturile (diregătoriile) de acolo, spunând că ce dorință avem. (Astăzi se poate lua legătura cu Camera Agricolă). Primăvara apoi, am căpătat prin Primărie 500 de ouă de găină. Ni s'a spus că aceste ouă sunt dela găini alese, de soi, cari sunt mai ouătoare decât găinile pe cari le aveam noi:

Domnul învățător a comandat niște cărți anume, din cari apoi ne-a învățat și pe noi, cum să sporim și să îngrijim bine puii ce vor ieși din ouă. Preste vre-o 3 ani satul întreg era plin numai de găini de-aceste ouătoare. Ne-am făcut apoi o Tovărășie (Cooperativă) ca să putem vinde ouăle mai ușor. Iar de atunci încolo, în fie-care an din satul nostru se vând câte două-trei sute de mii de ouă. Fă-ți socoteala, frate, câți bani au intrat în satul nostru. Am făcut bani frumoși și de pe fulgii (penele) de pe găinile trecute de doi ani, pe care le tăiam, ne mai fiind bune pentru ouat. Apoi unde mai pui că, pe lângă bani, avem și noi o hrană mai bună.

Așa mi-a povestit primarul din Frăsini. Am crezut și cred, pentru-că am văzut cu ochii foloasele.

Iată, fraților, cum, prin învățătură și ascultarea sfaturilor bune, și un sat cât de sărac poate s'ajungă la bunăstare. Încercați să faceți și voi așa cum au făcut sătenii din Frăsini. În numărul viitor vă voi arăta cari sunt găinile bune de soi și cum trebuie sporite și îngrijite bine, pentru-ca, pe lângă ostăneală și cheltuială puțină, să vă aducă foloase mari. Dar și până atunci, rugați pe dl. învățător al vostru, să ceară de la Camera de Agricultură din Deva, cărți scrise anume pentru treaba asta.

Vă las cu bine

MOȘ ARVINTE.

Folclor.

Când mergi bade la pădure...

Când mergi bade la pădure,
Hai la noi după secure.
Să-ți dau apă din pahar,
Să nu rupi nimic la car.

C.

Despre nevoile omului.

Când e belșug în toate nu e totdeauna bine, căci uneori omul să lasă mai pe tânăla. Țara noastră e una din acele țări cu belșug felurit, în care, dacă sgării pământul, holda e mândră; ploaie să deie Dumnezeu și fâneața e pînă la genunchiu. Nu e totdeauna însă bine să fie mereu așa. Oamenii se deprind să nu mai cate și spre alte izvoare de bogății în afară de pământ, iar dela o vreme, când se înmulțesc, prind a se arăta nemulțumiri, măcar că pământul nu se poate întinde mai mult decât este.

Aiurea, unde se pune preț și pe cel mai sărac petec de pământ, oamenii se folosesc de ori ce le poate aduce câștig bun. Una din aceste îndeletniciri este și albinăritul. E o adevărată binefacere de la Dumnezeu, pe care e păcat s'o nesocotim. Din câțiva stupi de albine, poți avea miera pentru iarnă și ceara pentru lumânările de mulțumit Domnului.

Ce-ți cer albinele? Aproape nimic; în orice caz nu o muncă grea și neplăcută. Îți cer să le îngrijești, să le ții în curățenie, să le aperi de dușmani și de frig. Ico'o har nice cum sunt, sboară toată ziua și adună picătură cu picătură suc dulce din flori, cu care fabrică miera, umplând polobocelile din fagure.

Iată povestea spusă de un ceasornicar, ajuns crescător de albine, cu bogății ca a lui Iov.

„În luna lui august din anul 1865, un roi de albine sbura pe deasupra locului unde lucram. Tovarășul meu, puse rămășag cu mine că-l prinde și mi-l aduce dar. Rămășagul era cam de vre-o 2 lei (din vremurile bune). Spre mirarea mea, prietenul îmi aduce roiul spre sară, închis într-o cutie de lemn. Așa de mult ce m'a atras roiul acela de albine, încât începui să cetesc cărțile în care sta scris, cum se cresc și cum se îngrijesc albinele. Încetul cu încetul le-am înmulțit așa că, peste doi ani, ajunsesem să am 35 de roiuri. Am vândut miera și ceara, am cumpărat știubeie sistematice și am ajuns astfel crescător de albine“. Fu unul din cei mai vestiți din America, proprietar apoi de fabrici în care se lucrau stupuri sistematice.

Așa e aiurea, unde omul cunoaște nevoia și știe cum să o doboare. La noi e plină țara de flori, roiurile sălbatice roiesc și prin scorburi de copaci, dar albinăritul n'a prins, cum trebuie să prindă. E mare păcat, căci se irosește o bogăție, căzută ca din cerui.

(Pentru cei ce vor să cunoască începutul Creșterii albinelor, să ceară cărțuția: Nicolaescu, O stupină dintr'un roi, cuprinsă în Cunoștințe folositoare, Seria B. No. 18 Lei 4.)

Din Calengarul Gospodarilor 1927, de I. SIMIONESCU.

In atenția abonaților.

Cu data de 1 Martie a. c. administrația gazetei a deschis pentru abonații săi — un birou pentru consultații juridice — gratuit.

Cereți lămuriri în scris, iar noi vom răspunde fiecăruia, tot în scris, la rubrica juridică, rubrică redactată de d. avocat Zapan, un eminent jurist depe Valea Crișului Alb.

Cercul cultural regional.

Duminică, 19 Febr. a. c., s'a ținut la Baia de Criș, cercul cultural regional al învățătorilor din Zărand.

După săvârșirea serviciului divin, președintele conferinței d. Pavel Lazăr, după ce arată printr-o frumoasă cuvântare, marea importanță pentru învățători a cercurilor culturale regionale, declară ședința deschisă.

Se trece apoi la al doilea punct din program, care a fost lecția practică cu caracter regional „Avram Iancu”, ținută de d. Sabin Tomuș înv. Lunca.

Deși criticii și-au făcut datoria cu prisosință, totuși obiectivitatea a făcut, ca lecția d. Tomuș, să se declare de reușită. Dl Sabin Tomuș ne-a dovedit că este metodician bun, psiholog distins... Are stofă de învățător. Al treilea punct a fost conferința d. inv. Ioan Fodăr, despre „Importanța folclorului în educație”.

Conferința a fost bine documentată și frumos spusă. (Nu ar face rău, dacă s-ar trimite-o s'o publicăm).

La punctul propunerii — a vorbit d. învățător Mateeș. Dsa cere corpului didactic din plasa Brad, să delege doi inv. pentru ai reprezenta la întrunirile „Asociației învățătorilor” Deva. Propunerea dsale se aprobă.

Urmează apoi masa comună. Afară de învățători în număr de vreo 80, au mai luat parte domnii: Dr. Nerva Oncu, deputat, Dr. Sabin Rîșcuța, medic, d. N. Turuc, prim-protorul plasei Avram Iancu, d. Dobrușeanu, dir. Șc. de Arte și Meserii din B. de Criș, d. Mircea Tisu adv., d. C. Mladin cu d-na administ. spitalului, d. Golea cu d-na notar, Birtin, d. Valea, notar, Râșcuța, d. avocat Șebeșan, etc. etc.

Aici au tuostat d. Pavel Lazăr, d. Dr. Nerva Oncu, d. P. Incicău, d. Micu, d. C. Negrea, d. Popovici Axente, etc. etc.

Vorbirile au fost însușite și însoțite de lumină și multă căldură sentimentală, la adresa celui mai principal factor de cultură dela sate.

Pe la ora 5 p. m. oficialitățile se retrag.

Dela Societate „Mica”

În luna Decembrie 1932, guvernatorul Băncii Naționale, d. Angelescu însoțit fiind de d. Ciceo Pop, președ Camerei Deputaților și de alți înalți demnitari, au vizitat Societatea auriferă „Mica” din Brad.

Văzând că au de a face cu o societate serioasă, d. Angelescu a încredințat pe d. Sever Dan cu elaborarea unui proiect de lege ptr. mărirea producției aurului.

Proiectul — actualmente — este trimis de Banca Națională — Guvernului spre studiere.

În vederea acestei situațiuni Societatea „Mica” achiziționează zi de zi noi perimetre de concesiune.

Sfaturi practice.

Nu lepădați hainele cu pote ci procedați astfel: Se ia o cantitate de ceal rusesc dela farmacie, ca de 5 lei și se pune într-un ibric la foc ca să fiarbă cu apă bine. De obicei se ia mai mult ceal, căci astfel are o aromă mai tare și putem reuși și mai degrabă ori cât de pătată ar fi haina. După ce a fiert ca vreo 15 minute se ia și se întrebulează în modul următor: luăm o cârpă albă sau o perle de haine și o moiem în ceaiu și frecăm bine pata de pe haină, pe urmă lăsăm să se usuce haina, căci îmbrăcându-ne cu ea udă se poate să o bată colbul și atunci munca noastră e zadarnică, astfel că ar trebui să procedăm din nou după cele spuse mai sus. (Revista Albina).

Informații din Zărand.

— Zăpada e zut în aceasta săptămână a fost de mare folos semnaturilor. Geul ce s'a simțit pretitundeni, n'a avut nici o înrăurire asupra lor. Sfârșitul s'pt mâinii e liniștit și c'lduros. Starea de față s'mnaturilor făgăduiește o recoltă îmbelsugată. Firea ne răsplătește, se vede, după marea pierdere de anul trecut.

— Câțiva locuitori din Brad au făcut contestație contra membrilor aleși consilieri pe lista liberală. Contestația a fost respinsă.

— În 20 Februarie 1933, s'au împlinit 112 ani dela proclamarea revoluției lui Tudor Vladimirescu. (În 20 Februarie 1821). De atunci Românii își manifestă dorința de a fi liberi, de sine stători.

— Târgul de vite din Brad: La vitele cornute se vede o ușoară urcare a prețurilor. Prețul la pereche de boi — buni variază între 6000—7000 lei. Vaca cu vițel 3500 lei. Vițel (mânzat) 2000 lei. Porcii sunt foarte scumpi.

— Economice. Arad: Grâul, 615 maja metrică. Cucuruzul, 165 maja metrică. Brad: Grâul, 760 maja metrică. Cucuruzul, 240 maja metrică.

Se mută judecătoria din Brad la Baia de Criș?

Iată o idee ce se ventilează de câțiva timp, în cercul politicianilor național-țărăniști din plasa Avram Iancu.

Actualul guvern dorește economii cu ori ce preț. Și ar voi — zic politicianii — să comprime aceste două judecătorii.

Dar unde? La Brad nu-i local. La Baia de Criș se găsește, și soluția aceasta ar fi cea mai nimerită.

Nu prea credem în seriozitatea acestor informații, dar cum ne-am obișnuit, de o vreme încoace, că vorbele rele de cele mai multe ori se adevăresc, să ne oprim puțin asupra ei.

Știm cu toți, că Bradul, comună pur românească (98—99 procente român) în timpul stăpânirii ungurești, a fost complectamente neglijată.

Și se înțelege dela sine cauza.

La Baia de Criș s'au concentrat oficiile de stat în vederea întăririi elementului minoritar.

Ocolul silvic, notarul public, judecătoria, percepția, etc.

Se impune și guvernelor noastre să adepăte aceiași tactică.

Ori cât de convingătoare ar fi motivele invocate „localul” — și economiile — nu cred că va trece prea ușor la asemenea hotărâri. În joc sunt interese de stat — ce nu pot fi neglijate și care toate pledează pentru menținerea judecătoriei la Brad.

Citiți și răspândiți

ziarul

„Zarandul”

Tipografia „Decebal”, Deva.

Adunarea ofițerilor de rezervă din Zărand.

În ziua de 12 Febr. a. c. s'au adunat la Brad, ofițerii de rezervă și în retragere din Zărand, pentru a-și alege un comitet și un președinte. După citirea scrisorilor, dărilor de seamă a Centrului și a statutelor U. O. R. s'a procedat la alegerea președintelui și a membrilor din comitet.

Au înființat în fiecare oraș și orașel din țara noastră, câte o Subsecție a U. O. R. este o datorie de conștiință față de țară ca incumbă luptătorilor de cazi și conducătorilor de mâine, ce vor duce la victorie mulțimea, atunci când țara va avea nevoie de brațul lor. Într'adevăr o datorie de conștiință.

Astăzi, mai mult ca ori când, astfel de asociațiuni, își au rațiunea de a fi.

Numai ochii adormiți a privitorului înconștient, nu văd că au început să-și facă din ce în ce mai mult lac, în sufletele fiilor acestei țări, curente nesănătoase, dăunătoare intereselor neamului nostru.

Cine nu vede, că astăzi, așa zisul curent „umanitarist internaționalist” a început să acapareze aproape întreaga școală românească și cu ea tinerimea frumoasă spersă a neamului nostru?

Și tinerimea — încălzită de ideile acestui curent (mai ales cea secundară și universitară — care va forma clasa conducătoare de mâine a acestei țări) va fi incapabilă a înțelege nevoile, aspirațiile și datoria de înălțare a patriei din care fac parte.

Și atunci, cine sunt cei mai îndicați a porni o contraofensivă împotriva tuturor stărilor faptice, dăunătoare existenței neamului nostru, decât ofițerii de rezervă?

Și mai ales luptătorii de ieri.

Deosemeni, vremurile sunt prea tulburi, vrăjmășia și răutatea a încolțit prea mult în sufletele tuturor popoarelor, semnele timpului prea vădite, pentru a mai sta inactivi.

Ziua de mâine va trebui să ne găsească pregătiți. Căci cu drept cuvânt a spus Tolstoi: „Cât timp vor fi doi câini și o pâine, va fi războiu”.

A pregăti, a întări sufletește populația, formând din fiecare individ o forță, capabil de sacrificiu pentru interesele neamului lor, iată una din marile porunci ale vremurilor noastre. Și aceasta să depășească hotarele statului, oprindu-se la acelea ale neamului. Și numai așa toți vom fi unul.

Aceste sunt ideile ce le-am desprins din cuvântare președintelui și care schițează programul — subsecției U. O. R. din Zărand.

Ca se va duce la îndeplinire? Președinte este d. C. Ciocin dir. liceului „Avram Iancu” și aceasta este cea mai bună cheie.

RAMSES.

În atențiunea autorităților.

În rândurile minorității, comunistii fac o esiduuă propagandă, preconizând și infiltrându-le ideea că până la 1 Maiu va izbucni revoluția în toată țara, iar frânele ei, vor fi în mânele armatei roșii, și făgăduind-le fericirea de peste Nistru.

RECLAME

și

PUBLICATIONI

la ziarul

„ZARANDUL”

se primesc cu prețuri convenabile.